

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО ПРАВА ТА
ФІСКАЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з навчальної дисципліни «Правове регулювання
зовнішньоекономічної діяльності»
до теми 8. Вирішення спорів між суб'єктами
зовнішньоекономічних правовідносин.

Запитання для самоконтролю:

- 1) Які є шляхи вирішення зовнішньоекономічного спору?
- 2) Яким державним судам України підвідомчі зовнішньоекономічні спори?
- 3) За яких умов державні суди України можуть вирішувати зовнішньоекономічні спори?
- 4) Як визначається територіальна підсудність справ щодо зовнішньоекономічних спорів?
- 5) Який нормативно-правовий акт України регулює порядок вирішення українськими судами зовнішньоекономічних спорів?
- 6) Які строки позовної давності в міжнародному праві?
- 7) Який порядок виконання судових доручень українського суду і інших країнах?
- 8) Хто має право представляти інтереси суб'єктів в українських державних судах?
- 9) Хто має право представляти інтереси суб'єктів в іноземних державних судах?
- 10) Що означають поняття «Attorney», «Attorney-at-Law», «Attorney-at-Fact»?

- 11) Який порядок визнання і виконання рішень іноземних державних судів в Україні? Яким нормативно-правовим актом він регулюється?
- 12) Які основні джерела норм, що регулюють відносини в сфері міжнародного комерційного арбітражу?
- 13) Що означає поняття «арбітраж» в міжнародному праві і в праві України? В чому різниця і чим ця різниця пояснюється?
- 14) Які види арбітражу Ви знаєте?
- 15) Дайте визначення поняття «інституційний арбітраж».
- 16) Дайте визначення поняття «арбітраж ad hoc».
- 17) Дайте визначення поняття «міжнародний комерційний арбітражний суд/установа».
- 18) Скільки приблизно існує в світі міжнародних комерційних арбітражних судів/установ?
- 19) Які міжнародні комерційні арбітражні суди/установи Ви знаєте?
- 20) Ким і з якою метою створюються міжнародні комерційні арбітражні суди/установи?
- 21) Які функції виконують міжнародні комерційні арбітражні суди/установи?
- 22) Яку роль відіграють міжнародні комерційні арбітражні суди/установи в процесі вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом арбітражу?
- 23) Чи вирішують міжнародні комерційні арбітражні суди/установи зовнішньоекономічні спори (чи приймають вони арбітражні рішення)?
- 24) Як фінансується робота міжнародних комерційних арбітражних судів/установ? Чому міжнародні комерційні арбітражні суди/установи називаються комерційними?
- 25) Дайте визначення поняття «арбітр».
- 26) Визначте правовий статус арбітра.
- 27) В яких відносинах знаходяться арбітри та міжнародні комерційні арбітражні суди/установи?
- 28) Дайте визначення поняття «арбітражний трибунал» (англ. arbitral tribunal).

- 29) Як співвідносяться поняття «арбітражний трибунал» та поняття «міжнародний комерційний арбітражний суди/установа»?
- 30) Із кого складається арбітражний трибунал і як він формується?
- 31) З якою метою формується арбітражний трибунал і в якому порядку він працює?
- 32) Дайте визначення поняття «арбітражна угода».
- 33) Якими шляхами може бути укладена арбітражна угода?
- 34) Чи може зовнішньоекономічний спір бути вирішений шляхом арбітражу без укладення сторонами спору арбітражної угоди?
- 35) Що має бути зазначене в арбітражній угоді?
- 36) Що таке «арбітражне застереження»?
- 37) Дайте визначення поняття «арбітражні правила»/«арбітражний регламент».
- 38) Ким і з якою метою прийнято Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (англ. UNCITRAL Arbitration Rules)?
- 39) Опишіть порядок розгляду і вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом інституційного арбітражу.
- 40) Чи може зовнішньоекономічний спір бути вирішений шляхом арбітражу без усних слухань у справі? Якщо так, то за яких обставин?
- 41) Хто приймає і підписує арбітражне рішення: арбітражний трибунал чи міжнародний арбітражний комерційний суд/установа?
- 42) Чи може арбітражне рішення бути оспореним? Якщо так, то за яких обставин?
- 43) Опишіть порядок визнання та виконання іноземних арбітражних рішень в Україні. Якими правовими він визначається?
- 44) В скількох країнах світу може бути визнано та виконано арбітражне рішення?
- 45) Чи можуть українські третейські суди згідно із Законом України «Про третейські суди», що регулює їх діяльність, вирішувати зовнішньоекономічні спори шляхом арбітражу?

46) Які термінологічні проблеми в українському законодавстві, направленому на регулювання міжнародного комерційного арбітражу, Вам відомі? Чим можна пояснити наявність цих проблем? Яким чином можна вирішити ці проблеми?

Література:

Правові акти:

1. Конституція України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>;
2. Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах від 30.10.92. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156_014;
3. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_069;
4. Європейська конвенція про введення одноманітного закону про арбітраж [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_679?nreg=994_679&find=1&text=%E0%F0%E1%E8%F2%F0%E0%E6%ED+%F2%F0%E8%E1%F3%ED%E0%EB&x=8&y=5#w22;
5. Конвенція з питань цивільного процесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_083;
6. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_070;

7. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_890;
8. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_922;
9. Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_002;
10. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_082;
11. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_009/page3;
12. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_076;
13. [Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_594/page2?text=%E0%F0%E1%E8%F2%F0%E0%E6%ED+%F2%F0%E5%F2%E5%E9%F1%EA+%F2%F0%E8%E1%F3%ED%E0%EB+%F1%F3%E4#w31). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_594/page2?text=%E0%F0%E1%E8%F2%F0%E0%E6%ED+%F2%F0%E5%F2%E5%E9%F1%EA+%F2%F0%E8%E1%F3%ED%E0%EB+%F1%F3%E4#w31;
14. [Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торгівельного арбітражу](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_879). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_879;

15. European Convention on International Commercial Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1964/01/19640107%2002-01%20AM/Ch_XXII_02p.pdf;
16. European Convention providing a Uniform Law on Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/056.htm>;
17. Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jus.uio.no/lm/air.carriage.unification.convention.montreal.1999/>;
18. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NYConvention.html;
19. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf;
20. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>;
21. Господарський процесуальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>;
22. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>;
23. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>;

24. Закон України «Про міжнародне приватне право». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>;
25. Закон України «Про міжнародні договори України». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>;
26. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>;
27. Закон України «Про судоустрій і статус суддів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>;
28. Закон України «Про третейські суди». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>;
29. Кодекс адміністративного судочинства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>;
30. Цивільний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>;
31. Консульський статут України, затверджений Указом Президента України від 02.04.94 N 127/94. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/127/94>;
32. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles2010/translations/blackletter2010-ukrainian.pdf>;
33. Інструкція про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень, затверджена наказом Міністерства юстиції України і Державної судової

адміністрації України від 27.06.2007 року № 1092/5/54. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0573-08>;

34. Національний класифікатор України «Класифікація видів економічної діяльності» (ДК 009:2010), затверджений Наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN61334.html;
35. Конституція СРСР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://constitution.garant.ru/history/ussr-rsfsr/1977/red_1977/5478732/chapter/1/;
36. Арбітражний регламент Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольму. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sccinstitute.com/media/40121/arbitrationrules_ru_webbversion.pdf;
37. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_337;
38. Лист Міністерства юстиції України від 26.12.2008 N 758-0-2-08-19 «Щодо практики застосування норм права у випадку колізії». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0758323-08>;
39. [Регламент Лондонського Міжнародного Третейського суду.](#) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_447;
40. Арбітражний регламент Міжнародного арбітражного суду при Міжнародній торговій палаті. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nkau.gov.ua/NSAU/pravonsau.nsf/9f8cead0b3bf2b88c3256a910055a85c/c53b2bb37fbaee60c2256cf7002386a3!OpenDocument>;

41. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arb.ucci.org.ua/icac/ru/rules.html>;
42. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_059;
43. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торговельного арбітражу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_879;
44. Arbitration Rules of the Arbitration Institute of The Stockholm Chamber of Commerce. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sccinstitute.com/media/40120/arbitrationrules_eng_webbversion.pdf;
45. Arbitration rules of the United Nations Economic Commission for Europe. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.jstor.org/stable/756880?seq=1#page_scan_tab_contents;
46. Basic Principles on the Role of Lawyers, adopted by the Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Havana, Cuba, 27 August to 7 September 1990. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/RoleOfLawyers.aspx>;
47. Code of Conduct for European Lawyers. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ordineavvocatibologna.net/documents/19808/42876/Charter+of+core+principles+of+the+european+legal+profession/0241ac52-f43b-4272-bc7f-770d581f925a>;
48. ICC Rules of Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/icc-rules-of-arbitration/>;

49. International Principles of Conduct the Legal Profession. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://r.search.yahoo.com/_ylt=A0LEV1pPxMhVOXkADkNXNyoA;_ylu=X3oDMTByNXM5bzY5BGNvbG8DYmYxBHBvcwMzBHZ0aWQDBHNIYwNzcg--/RV=2/RE=1439249616/RO=10/RU=http%3a%2f%2fwww.ibanet.org%2fDocument%2fDefault.aspx%3fDocumentUid%3dE8AE9C40-BA20-4E6F-97EE-DC99D002AC72/RK=0/RS=8wZAHvKKrGI4ZYQMIzITT4Av8.g;
50. LCIA Arbitration Rules. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/LCIA_Arbitration_Rules.aspx;
51. UNCITRAL Arbitration Rules. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/arb-rules-revised/arb-rules-revised-2010-e.pdf>;
52. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jus.uio.no/lm/un.arbitration.model.law.1985/>;
53. Charter of Core Principles of the European Legal Profession. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ordineavvocatibologna.net/documents/19808/42876/Charter+of+core+principles+of+the+european+legal+profession/0241ac52-f43b-4272-bc7f-770d581f925a>;
54. Роз'яснення Президії Вищого господарського суду України № 04-5/608 від 31.05.2002 «Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_608600-02;

Основна література:

55. Балюк І.А. Вирішення господарських спорів. - К., 2004. - 188 с.;

56. Комаров В.В. Международный коммерческий арбитраж. - Харьков: Основа, 1995. - 304 с.;
57. Крупчан А.Д. Оспаривание решений международных арбитражных судов по национальному и международному законодательству // Международный коммерческий арбитраж в Украине: законодательство и практика / Под общей ред. И.Г. Побирченко. - К.: Изд. Дом "Ин Юре", 2000.;
58. Міжнародне приватне право // Навчальний посібник // За загальною редакцією професора В. М. Гайворонського, професора В. П. Жушмана // Київ. Юрінком Інтер 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/privat/441-gaivoronsk/6402-s5---.html>;
59. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні / Під заг. ред. І.Г. Побірченка. - К.: ІнЮре, 2007. - 578 с.;
60. Петрина В.Н. Термінологічні проблеми в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж. Часопис Київського університету права. № 2, 2019. – с. 209 – 215;
61. Петрина В.Н., Фещук В.В. Участь прокурора в господарському процесі. Підприємство, господарство і право. № 6, 2019. - с. 337 – 342;
62. Поєдинок В.В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 288 с.;
63. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. За відпов. ред.. Л.С.Сміяна- К.:КНТ, 2008. – 416 с.;
64. Чубарєв В.Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2008. – 608 с.;
65. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. - К.: Істина, 2002. - 302 с.;

66. Цират Г.А., Цират А.В. Международный арбитраж как способ разрешения внешнеэкономических споров. - К.: Довіра, 1997. - 368 с.;
67. Feshchuk, V., Petryna, V. Problems of Inconsistency of the Provisions of Ukrainian Legislation on the Legal Status of the Public Prosecutor's Office with the European Standards. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ 2017 рік # 4. - С. 40 – 49;

Додаткова література:

68. Притика Ю.Д. Проблеми захисту цивільних прав та інтересів у третейському суді. - К.: ІнЮре, 2006. - 633 с.;
69. Adofikwu, Aje R. Understanding the adversarial and inquisitorial justice system. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://thelawyerschronicle.com/understanding-the-adversarial-and-inquisitorial-justice-system/>;
70. Arbitrator. InvestorWords. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.investorwords.com/250/arbitrator.html>;
71. Black's Law Dictionary. Seventh Edition. - St. Paul, MN: West Publishing Co., 1999. - 1738 p. – P. 100;
72. Fox, William F. International commercial agreements: a primer for drafting, negotiations, and resolving disputes. – 2nd ed. – Boston: Kluwer Law and Taxation Publishers.- 1992. - 491 p.;
73. Global Competitiveness Index 2014-2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015/rankings/#indexId=GCI>;
74. Good, Roy. Commercial Law [Second edition]. - London: Penguin Books, 1995. – 1201 с. Сторінки 274 – 289.

75. ICC. Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/>
76. Institutional vs. 'ad hoc' arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.out-law.com/en/topics/projects--construction/international-arbitration/institutional-vs-ad-hoc-arbitration/>;
77. Lazareff Le Bars and Girard Gibbs LLP. International arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internationalarbitrationlaw.com/arbitral-institutions/>;
78. The USLegal Dictionary. Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://administrativelaw.uslegal.com/alternative-means-of-dispute-resolution/arbitration/>;
79. What is the difference between a tribunal and a court? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ask.com/government-politics/difference-between-tribunal-court-f6afe8d52fa1b4bc>;
80. Who Are the Arbitrators? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arbitration.uslegal.com/arbitration/who-are-the-arbitrators/>;
81. World Heritage Encyclopedia. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.worldheritage.org/articles/Arbitral_tribunal.

Укладачі:

Доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, кандидат юридичних наук **В.Н. Петрина.**

Професор кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, кандидат юридичних наук, доцент **І.Г. Андрущенко.**